تکالیف بیوانفورماتیک ساختاری مهدی کافی ۹۹۲۱۰۷۵۳

تکلیف اول؛ یک دارو با مرکز (یا مراکز) کایرال پیدا کرده و مرکز (یا مراکز) کایرال را در ساختار دارو مشخص کنید.

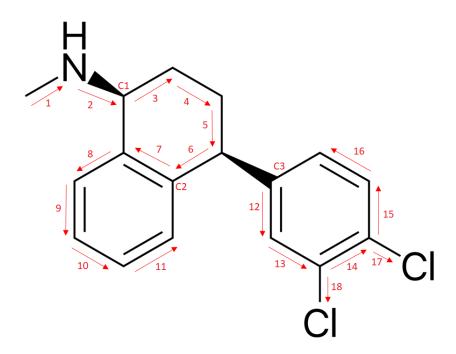
داروی انتخاب شده، Sertraline و یک داروی ضد افسردگی است. متاسفانه این دارو از پرمصرفترین داروها در جهان است. شمای perspective ساختار شیمیایی این دارو در شکل زیر آورده شده است.

این ساختار دو کربن کایرال دارد که در تصویر زیر مشخص شدهاند.

تکلیف دوم؛ داروی انتخابی را به صورت SMILES نشان دهید.

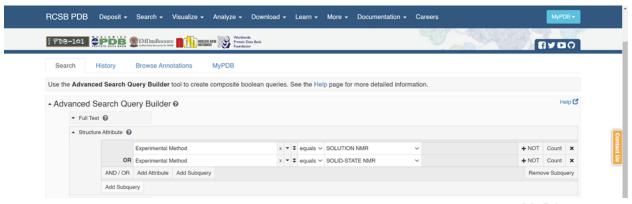
اگر به صورتی که مشخص شده است بر روی نمایش perspective این دارو حرکت کنیم، ساختاری SMILES به صورت زیر خواهدبود.

CN[C@H]1CC[C@H](C2=CC=CC=C12)C3=CC(=C(C=C3)CI)CI

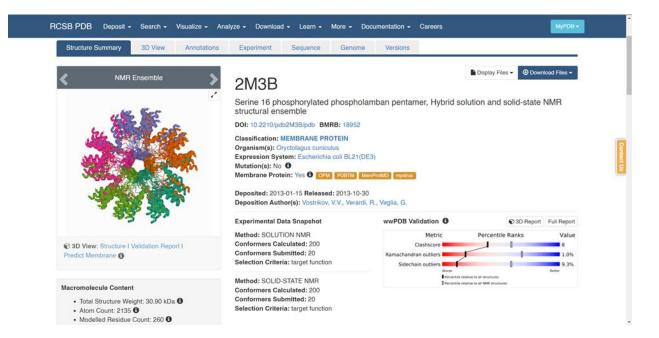

تکلیف سوم؛ یک فایل ساختار سه بعدی پروتئین تعیین شده به وسیله NMR از پایگاه داده PDB دانلود نمایید (کد PDB کروتئین انتخاب شده را ذکر نمایید) و موارد زیر را توسط نرم افزار VMD و Tcl scripting محاسبه نمایید.

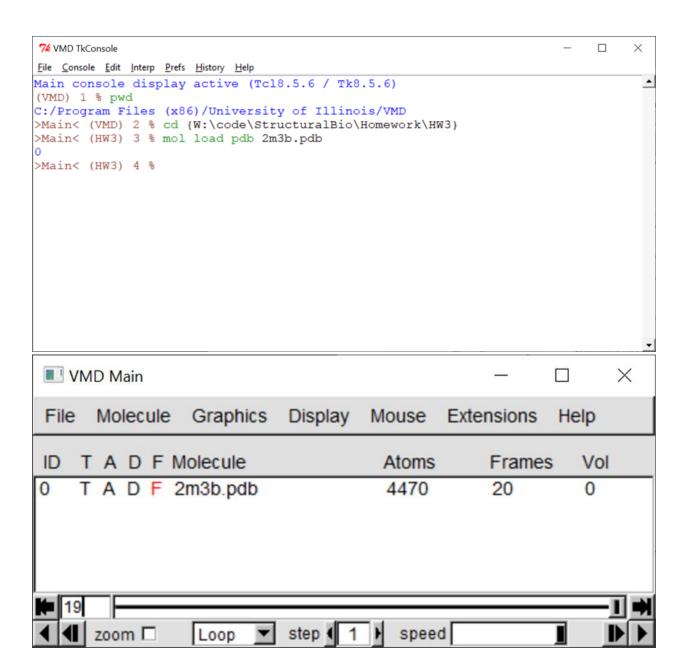
در ابتدا از طریق advanced search پایگاه داده PDB استفاده می کنیم و پروتئینهایی که به وسیله Solution NMR یا -PDB در ابتدا از طریق state NMR تولید شدهاند را جستجو می کنیم.

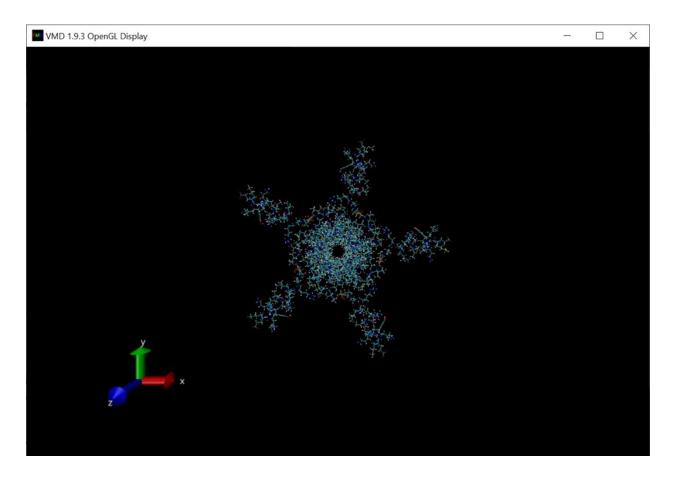

سپس پروتئین M3B2 را انتخاب می کنیم.

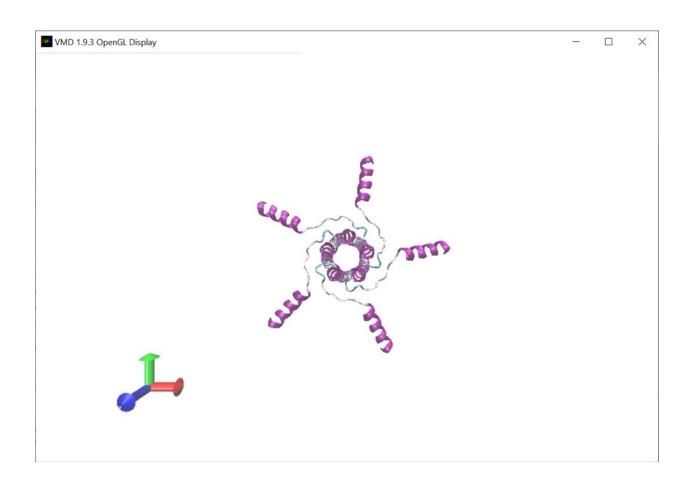

سپس فایل PDB این پروتئین را دانلود می کنیم و با نرم افزار VMD این پروتئین را load می کنیم.

سپس با تغییر دادن تنظیمات نمایش ساختار، در ابتدا رنگ پسزمینه را سفید می کنیم و سپس نوع نمایش را NewCartoon و نحوه رنگ آمیزی را بر اساس ساختار دوم قرار می دهیم. در نتیجه نمایش پروتئین به صورت زیر می شود.

- توالی اسید های آمینه و تعداد هر نوع اسید آمینه (۲۰ نوع اسید آمینه) در آن پروتئین محاسبه گردد.

برای نمایش توالی اسیدهای آمینه کافی است که مقادیر atomselect را در متغیر 1_sel ذخیره کنیم و سپس از این متغیر مقادیر resname را نمایش دهیم.

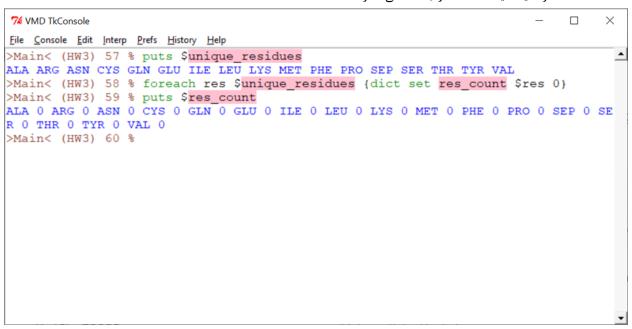
```
7 VMD TkConsole
                      File Console Edit Interp Prefs History Help
Main console display active (Tcl8.5.6 / Tk8.5.6)
(VMD) 1 % pwd
C:/Program Files (x86)/University of Illinois/VMD
>Main< (VMD) 2 % cd {W:\code\StructuralBio\Homework\HW3}
>Main< (HW3) 3 % mol load pdb 2m3b.pdb
>Main< (HW3) 4 % set sel 1 [atomselect 0 "all"]
atomselect0
>Main< (HW3) 5 % $sel 1 get {resname}
```

برای به دست آوردن تعداد هر نوع اسید آمینه در این پروتئین در ابتدا لیست اسیدهای آمینه را در متغیر res_list میریزیم.

```
7% VMD TkConsole
File Console Edit Interp Prefs History Help
>Main< (HW3) 16 % set res_list [$sel_1 get {resname}]
```

سپس مقادیر یکتا از این لیست را در لیست unique_residues میریزیم.

سپس از روی این لیست یک دیکشنری که ساختاری به صورت key-value میسازیم که keyها در این دیکشنری اسامی اسیدهای آمینه و valueها تعداد هر اسید آمینه است که در ابتدا همگی صفر هستند.

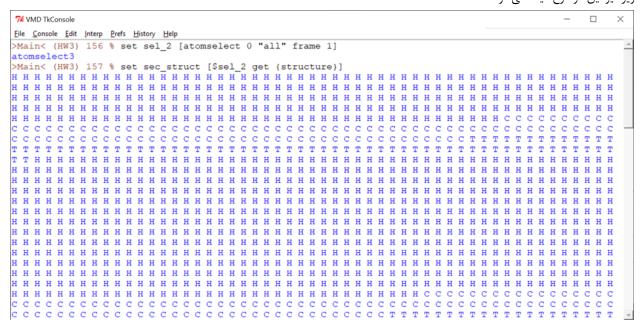

سپس با توجه به اینکه این پروتئین تنها ۱۷ اسید آمینه از ۲۰ اسید آمینه را دارد، ۳ اسید آمینه دیگر را به این دیکشنری اضافه می کنیم و تعداد اعضای این دیکشنری به ۲۰ میرسد. سپس بر روی اسامی اسیدهای آمینه پروتئین حرکت می کنیم و هر اسید آمینه را که دیدیم یک واحد به Value آن اسید آمینه در دیکشنری اضافه می کنیم. در این صورت در انتهای کار تعداد هر اسید آمینه در دیکشنری ذخیره شده است. همانطور که دیده می شود تعداد ۳ اسید آمینه ای که در این پروتئین وجود نداشتند در انتها نیز برابر با صفر است.

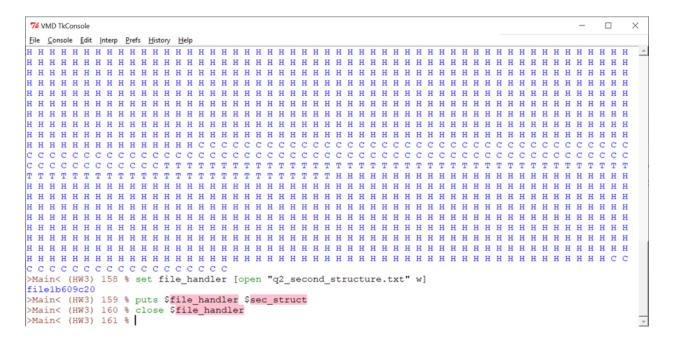
```
74 VMD TkConsole
                                                                                                                             ×
\underline{\underline{F}} ile \quad \underline{\underline{C}} onsole \quad \underline{\underline{E}} dit \quad \underline{\underline{I}} nterp \quad \underline{\underline{P}} refs \quad \underline{\underline{H}} istory \quad \underline{\underline{H}} elp
>Main< (HW3) 122 % foreach res $unique_residues {dict set res_count $res 0}
>Main< (HW3) 123 % puts $res_count
ALA 0 ARG 0 ASN 0 CYS 0 GLN \overline{0} GLU 0 ILE 0 LEU 0 LYS 0 MET 0 PHE 0 PRO 0 SEP 0 SER 0 THR 0 TYR 0 VAL 0 ASP
0 GLY 0 HIS 0
>Main< (HW3) 124 % dict set res_count ASP 0
ALA 0 ARG 0 ASN 0 CYS 0 GLN 0 \overline{	ext{GL}}U 0 ILE 0 LEU 0 LYS 0 MET 0 PHE 0 PRO 0 SEP 0 SER 0 THR 0 TYR 0 VAL 0 ASP
0 GLY 0 HIS 0
>Main< (HW3) 125 % dict set res count GLY 0
ALA O ARG O ASN O CYS O GLN O GLU O ILE O LEU O LYS O MET O PHE O PRO O SEP O SER O THR O TYR O VAL O ASP
0 GLY 0 HIS 0
>Main< (HW3) 126 % dict set res count HIS 0
ALA 0 ARG 0 ASN 0 CYS 0 GLN 0 GLU 0 ILE 0 LEU 0 LYS 0 MET 0 PHE 0 PRO 0 SEP 0 SER 0 THR 0 TYR 0 VAL 0 ASP
>Main< (HW3) 127 % llength [dict keys $res_count]
>Main< (HW3) 128 % puts $res_count
ALA 0 ARG 0 ASN 0 CYS 0 GLN 0 GLU 0 ILE 0 LEU 0 LYS 0 MET 0 PHE 0 PRO 0 SEP 0 SER 0 THR 0 TYR 0 VAL 0 ASP
0 GLY 0 HIS 0
>Main< (HW3) 129 % foreach res $res_list {dict set res_count $res [expr 1+[dict get $res_count $res]]}
>Main< (HW3) 130 % puts $res_count
ALA 150 ARG 480 ASN 210 CYS 165 GLN 425 GLU 150 ILE 760 LEU 955 LYS 110 MET 265 PHE 200 PRO 70 SEP 70 SER
55 THR 140 TYR 105 VAL 160 ASP 0 GLY 0 HIS 0
>Main< (HW3) 131 %
```

- توالی ساختار دوم یک فریم پروتئین در فایلی به صورت خروجی نوشته شود.

برای این بخش محتوای atomselect از فریم ۱ این پروتئین را در متغیر 2_sel میریزیم و سپس از این متغیر مقادیر structure را نمایش میدهیم. در ساختار نمایش داده شده در نرم افزار VMD دیدیم که این پروتئین بیشتر از helixها تولید شده است، در خروجی کد زیر نیز این موضوع دیده می شود.

حال کافیست که یک فایل را در حالت W باز کنیم و محتوای لیست Sec_struct را در آن بنویسیم.

فایل خروجی به صورت زیر است.

- یک procedure جدید طراحی گردد که درصد انواع ساختارهای دوم یک فریم در پروتئین را محاسبه کند.

برای این بخش procedureی مینویسیم که آدرس فایل PDB و شماره فریم را دریافت می کند. در ابتدا پروتئین را load می کند و سپس محتوای atomselect برای فریم مورد نظر را در متغیر 3_sel میریزیم. سپس ساختار دوم این پروتئین را با دستور get به دست می آوریم و در متغیر sec_struct می کنیم و در متغیر Sec_struct می کنیم و در متغیر عداد کل ساختارهای دوم نیز برابر با طول این لیست است که با دستور

در متغیر n_structures قرار میدهیم. سپس ساختارهای دوم یکتا را به دست آورده از روی آنها یک دیکشنری میسازیم و مقدار value آن ساختار تمام آنها را برابر با صفر قرار میدهیم. سپس لیست sec_struct را پیمایش میکنیم و هر ساختار را که میبینیم مقدار value آن ساختار که نشان دهنده تعداد آن ساختار در پروتئین است را یک واحد زیاد میکنیم. در نهایت کافیست که مقدایر محاسبه شده را بر تعداد کل ساختارها تقسیم و در عدد ۱۰۰ ضرب کنیم تا درصد هر ساختار دوم در این پروتئین محاسبه شود.

```
F q3_procedure.td X

W: > code > StructuralBio > Homework > HW3 > E q3_procedure.td

1     proc sec_struct_proportion {pdbfile frame_number} {
2         set mol_id [mol load pdb $pdbfile]
3         set sel_3 [atomselect $mol_id "all" frame $frame_number]
4         set sec_struct [$sel_3 get {structure}]
5         set n_structures [llength $sec_struct]
6         set unique_structs [lsort -unique $sec_struct]
7         foreach struct $unique_structs {dict set struct_proportion $struct 0.0}
8         foreach struct $sec_struct {dict set struct_proportion $struct [expr 1+[dict get $struct_proportion $struct]]}
9         foreach key [dict keys $struct_proportion] {dict set struct_proportion $key [expr [dict get $struct_proportion $key]/$n_structures*100]}
10         puts $struct_proportion
11     }
12
```

نتیجه این procedure به صورت زیر است. به طور مثال ۴۲/۸۰ درصد از ساختارهای دوم این پروتئین را helixها تشکیل میدهند.

```
74 VMD TkConsole

Ele Console Edt Interp Prefs History Help

>Main ( HR3) 263 % source q3 procedure.tcl

>Main ( HR3) 264 % sec_struct proportion 2m3b.pdb 1

C 11.968680089485458 H 80.42505592841164 T 7.606263982102908

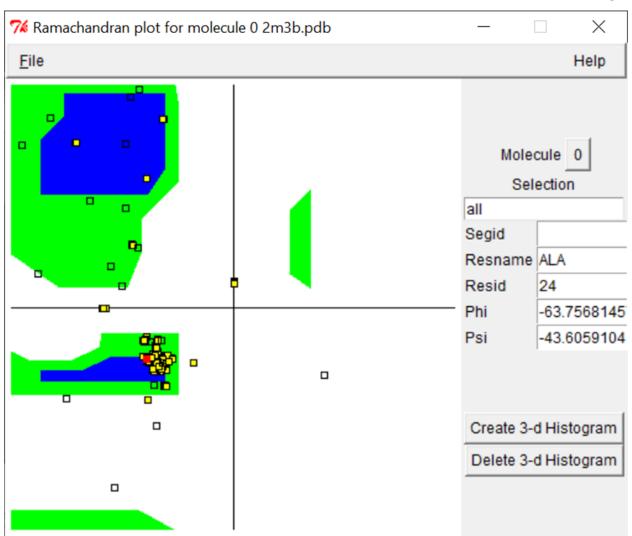
>Main ( HW3) 265 %
```

- زوایای phi و psi برای همه مدل (فریم) های پروتئین محاسبه گردد و نمودار راماچاندران رسم شود.

در ابتدا محتوای atomselect این مولکول را در متغیر 4_sel میریزیم. سپس مقادیر زوایای phi و psi را با دستور get استخراج می کنیم و نمایش میدهیم.

نمودار راماچاندران که نرم افزار VMD تولید میکند به صورت زیر است. مشخص است که تراکم زوایا در بخشهای مربوط به helixها بیشتر است.

سپس این زوایا را در لیست phi_psi ذخیر کردیم و آنها را در فایل phi_psi نوشتیم. این فایل به صورت زیر است.

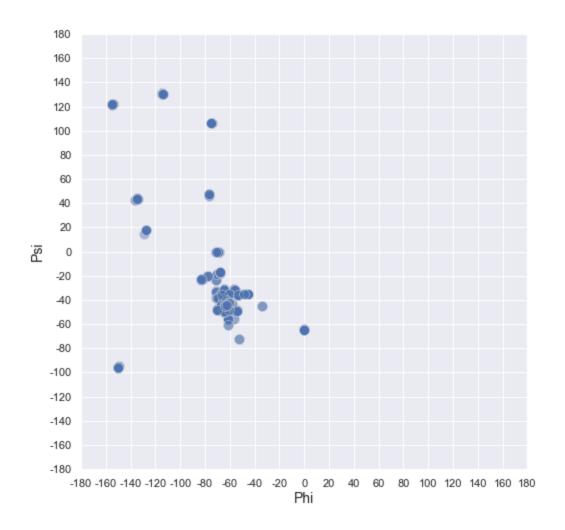
__ phi_psi - Notepad ___ X

[6. 6. -64.624692569502] (6. 0. -64.6246926695962] (6. 0. -64.624692569502) (6. 0. -64.624692569502) (6. 0. -64.624692569502) (6. 0. -64.624692569502) (6. 0. -64.62469269502) (6. 0. -64.624692569502) (6. 0. -64.624692569502) (6. 0. -64.624692569502) (6. 0. -64.624692569502) (6. 0. -64.624692569502) (6. 0. -64.624692569502) (6. 0. -64.624692569502) (6. 0. -64.624692569502) (6. 0. -64.624692569502) (6. 0. -64.624692569502) (6. 0. -64.624692569502) (6. 0. -64.624692569502) (6. 0. -64.6246925695962) (6. 0. -64.6246925695962) (6. 0. -64.6246925695962) (6. 0. -64.6246925695962) (6. 0. -64.6246925695962) (6. 0. -64.6246925695962) (6. 0. -64.6246925695962) (6. 0. -64.6246925695962) (6. 0. -64.6246925695962) (6. 0. -64.6246925665962) (6. 0. -64.6246925665962) (6. 0. -64.6246925665962) (6. 0. -64.62469256659662) (6. 0. -64.6246925665962) (6. 0. -64.6246925665962) (6. 0. -64.62469256659662) (6. 0. -64.6246926) (6. 0. -

با قطعه کد زیر که به زبان پایتون نوشته شده است. این زوایا را رسم کردیم.

```
import re
import matplotlib.pyplot as plt
import seaborn as sns
sns.set theme()
with open("phi_psi.txt") as file:
    content = file.read()
pattern = \{(.+?)(.+?)\}"
points = re.findall(pattern=pattern, string=content)
points = [(float(phi), float(psi)) for (phi, psi) in points]
phis, psis = [], []
for (phi, psi) in points:
    phis.append(phi)
    psis.append(psi)
sns.set(rc={'figure.figsize':(8, 8)})
ax = sns.scatterplot(x=phis, y=psis, s=100, alpha=0.05)
ax.set xticks(range(-180, 181, 20))
ax.set_xticklabels(list(range(-180, 181, 20)))
ax.set yticks(range(-180, 181, 20))
ax.set yticklabels(list(range(-180, 181, 20)))
ax.set_xlabel("Phi", fontsize=14)
ax.set ylabel("Psi", fontsize=14)
plt.savefig("phi psi.png")
```

نمودار تولید شده توسط این قطعه کد به صورت زیر است.

- یک procedure جدید طراحی گردد که فایل pdb را load را pdb کرده و همه مدل ها در فایل PDB را به فریم align نماید و مقدار RMSD را برای آن ها محاسبه نماید.

در ابتدا پروتئین را با استفاده از آدرس فایل آن که ورودی procedure است load می کنیم و شماره ID این مولکول را در متغیر set امی است molinfo می ریزیم. سپس با get کردن از اطلاعات molinfo تعداد فریمهای می ریزیم. سپس محتوای atomselect این پروتئین را در متغیر n_frames می ریزیم. سپس در یک حلقه بر روی فریمها می چرخیم و با داشتن هر فریم اطلاعات آنرا در متغیر Cur_frame می میزیم. این فریم را بر فریم صفر fit می کنیم و ماتریس تبدیل را محاسبه می کنیم. سپس با داشتن این ماتریس فریم align می کنیم. سپس مقدار RMSD بین فریم align شده و فریم صفر را محاسبه و چاپ می کنیم.

```
phi_psi_plot.ipynb
                      ≡ q5_align_rmsd.tcl ×
≡ q5_align_rmsd.tcl
       proc align rmsd {pdbfile} {
           set mol_id [mol load pdb $pdbfile]
           set sel 5 [atomselect $mol id "all" frame 0]
           set n frames [molinfo top get numframes]
           for {set frame_idx 0} {$frame_idx < $n_frames} {incr frame_idx} {
               set cur frame [atomselect $mol id "all" frame $frame idx]
               set transform_matrix [measure fit $cur_frame $sel_5]
               $cur frame move $transform matrix
               set rmsd [measure rmsd $cur frame $sel 5]
 11
               puts "Frame: $frame_idx | rmsd: $rmsd"
 12
 13
 14
```

نتیجه اجرای این procedure برای پروتئین M3B2 به صورت زیر است.

```
7% VMD TkConsole
File Console Edit Interp Prefs History Help
>Main< (HW3) 20 % source q5_align_rmsd.tcl
>Main< (HW3) 21 % align rmsd 2m3b.pdb
Frame: 0 | rmsd: 0.0
Frame: 1 | rmsd: 7.4209489822387695
Frame: 2 | rmsd: 5.448541164398193
Frame: 3 | rmsd: 8.609509468078613
Frame: 4 | rmsd: 5.758419513702393
Frame: 5 | rmsd: 4.444986820220947
Frame: 6 | rmsd: 3.7583658695220947
Frame: 7 | rmsd: 5.82644510269165
Frame: 8 | rmsd: 7.900402069091797
Frame: 9 | rmsd: 6.323787212371826
Frame: 10 | rmsd: 9.552952766418457
Frame: 11 | rmsd: 6.280325889587402
Frame: 12 | rmsd: 7.044864177703857
Frame: 13 | rmsd: 5.437060832977295
Frame: 14 | rmsd: 5.3072509765625
Frame: 15 | rmsd: 5.558046340942383
Frame: 16 | rmsd: 4.333827018737793
Frame: 17 | rmsd: 9.192429542541504
Frame: 18 | rmsd: 5.261538028717041
Frame: 19 | rmsd: 10.813769340515137
>Main< (HW3) 22 %
```